

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/186/2024
Identifikačné číslo spisu:	7822200729
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7822200729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému I. Z., narodenému XX. U. XXXX, X., B. XXX, zastúpenému spoločnosťou LEGAL IURIS - advokátska kancelária s. r. o., Rožňava, Tehelná 11, IČO: 47 242 795, o zaplatenie 1 407,40 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 6Csp/27/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. júna 2024 sp. zn. 11CoCsp/16/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 29. novembra 2022 č. k. 6Csp/27/2022-134 výrokom I. zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Predmetom sporu bola žaloba, ktorou sa žalobkyňa od žalovaného domáhala zaplatenia 1 407,40 eura spolu s úrokmi z omeškania 5 % ročne zo sumy 1 287,58 eura od 10. novembra 2021 do zaplatenia . Uplatnenej pohľadávke zodpovedal podľa skutkového vymedzenia žaloby peňažný záväzok žalovaného zo Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. BSU-00-0002046241 z 06. februára 2014, uzavretej medzi spoločnosťou I. O., U. W. ako veriteľom a žalovaným v hmotnoprávnom postavení dlžníka (ďalej tiež „úverová zmluva“), na základe ktorej I. O., U. W. poskytla žalovanému peňažné prostriedky v sume 4 850 eur, ktoré sa zaviazal vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 17,90 % ročne a s poplatkami pri ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) 20,71%, v 72 mesačných splátkach po 111,03 eura splatných vždy do 20. dňa v mesiaci. Žalovaný nesplácal úver riadne a včas, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy a preto I. O., U. W. vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu doručenia oznámenia o mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobkyňa úverovú pohľadávku nadobudla na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok z 09. novembra 2021. Pohľadávka žalobkyne ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala 1 407,40 eura, ktorá pozostávala z istiny 1 287,58 eura, riadnych úrokov 75,49 eura,

úrokov z omeškania 14,33 eura a poplatkov vo výške 30 eur. Súd prvej inštancie vyšiel z takto tvrdeného skutkového stavu, na ktorý aplikoval ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 a § 524 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“), z ktorých vyvodil záver o nedôvodnosti žaloby z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie žalobkyne v konaní, ku ktorému dospel na podklade úvahy o nepreukázaní splnenia podmienok vyžadovaných zákonom pre postúpenie bankovej pohľadávky. Mal za to, že žalobkyňa nepredložila súdu žiaden dôkaz preukazujúci doručenie výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ do sféry dispozície žalovaného, v dôsledku ktorého nedodržania zákonom stanoveného postupu veriteľ využil právo na zosplatnenie pohľadávky v rozpore so zákonom; následkom neplatného zosplatnenia pohľadávky je neplatné postúpenie pohľadávky na žalobkyňu. Podací hárok o odoslaní zásielky bez doručenky, prípadne obálky s doručenkou po vrátení zásielky adresátovi, prvoinštančný súd s poukazom na R 4/2021 nepovažoval za doklad preukazujúci dôjdenie výzvy do dispozície sféry žalovaného. Z absolútnej neplatnosti postúpenia predmetnej pohľadávky vyvodil nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, na základe čoho žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) výlučným procesným úspechom žalovaného v spore.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. júna 2024 sp. zn. 11CoCsp/16/2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1, ods. 1 ako vecne správny potvrdil a stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie správnosti (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) doplnil, že keďže aktuálna žalobkyňa ako nebankový subjekt je postupníkom, ktorá svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní odvodzuje od zmluvy o postúpení pohľadávok z banky, súd prvej inštancie správne zameral svoju pozornosť na splnenie podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., ktoré stanovuje zákonné predpoklady platnej cesie (postúpenia) pohľadávky. Skonštatoval, že pohľadávka uplatňovaná v konaní voči žalovanému vyplýva zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia upravujúce predpoklady postúpenia pohľadávky z takej zmluvy (§ 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.), prihliadajúc na to, že účinky prejavu vôle doručované adresátovi môžu nastať len v prípade, ak je v konaní preukázané, že zásielka bola riadne doručovaná na adresu dlžníka, ktorý si ju na uvedenej adrese z dôvodov na jeho strane neprevzal, až následne nastávajú účinky prejavenej vôle voči neprítomnej osobe v zmysle § 45 ods. 1 OZ.

2.1. Odvolací súd uvažoval v tom zmysle, že nepostačuje len akékoľvek odoslanie zásielky, ako to vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/129/2010, 5Cdo/36/2020), keďže rozhodujúce je objektívne hľadisko, teda možnosť adresáta reálne sa oboznámiť s obsahom vôle veriteľa. Až vtedy môžu nastať právne účinky prejavenej vôle. V tejto súvislosti akcentoval, že žalobkyňa mohla nadobudnúť oprávnenie na vymáhanie pohľadávky voči žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávky (§ 524 OZ) len v prípade, ak by predmetom postúpenia bola pohľadávka zo spotrebiteľského úveru po konečnej splatnosti vrátane účinného zosplatnenia dlhu (§ 17 zákona č. 129/2010 Z. z.), a súčasne, ak by žalovaný bol v omeškani s plnením dlhu po dobu dlhšiu ako 90 dní, a to napriek predchádzajúcej písomnej výzve banky, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.

2.2. Odvolací súd princíp doručovania právnych úkonov ako podmienku ich účinnosti kvalifikoval tak, že táto vyplýva nielen z § 45 OZ, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Mal za neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozície sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby s tým, že doručenie písomnosti je

účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok.

2.3. Zastával názor, že pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Považoval za neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Odvolací súd v tomto kontexte zdôraznil, že pri druhom spôsobe dojednania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve; ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta.

2.4. Odvolací súd ďalej upriamil pozornosť na kogentnú povahu ustanovenia § 45 ods. 1 OZ, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmari jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Poukázal na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil, ale v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval za vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

2.5. Žalobkyňa nedoručila do súdneho spisu žiadne písomnosti preukazujúce účinné doručenie výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ žalovanému, nakoľko podacie hárky osvedčujú odoslanie zásielky, nie však jej dôjdenie do dispozičnej sféry adresáta; z uvedeného dôvodu sa nemôže uplatniť ani zákonom predvídaný spôsob fikcie dôjdenia prejavu vôle podľa § 45 ods. 1 OZ, konštatoval odvolací súd. V kontexte uvedeného proklamoval, že veriteľ nerealizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade so zákonom. A keďže ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, a nakoľko v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatnej pohľadávky, jednalo sa podľa odvolacieho súdu o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 OZ. Svoje rozhodnutie založil na argumentácii, že Zmluva o postúpení pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. neplatná pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ, § 525 ods. 2 OZ), ktorý záver zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (sp. zn. 1Cdo/147/2017, 7Cdo/26/2017, 5Cdo/36/2020). Odvolací súd záverom doplnil, že neobstoja ani žalobkyňou označené rozhodnutia (2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017, I. ÚS/174/09), ktoré sa vyjadrujú ku skutočnosti, že preukázanie odoslania sa deje predložením podacieho lístka; v prípade, ak sa má preukázať splnenie akejkoľvek

podacej povinnosti postačuje dôkaz o podaní, avšak v prípade doručovania je dôležité, či mal možnosť adresát sa oboznámiť s prejavom vôle, v ktorom prípade je dôkazom o doručení vrátenie neprevzatej zásielky odosielateľovi. Na margo ostatných rozhodnutí odvolacích súdov (11CoCsp/9/2021, 11CoCsp/108/2020) uviedol, že vychádzajú z odlišnej procesnej situácie, kedy žalovaný v rámci svojej procesnej obrany žalobkyňou predložené listinné dôkazy preukazujúce jeho vecnú legitimitáciu v spore žiadnym spôsobom nepoprel. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) a § 420 písm. f) CSP (odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

3.1. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa nastolila k vyriešeniu právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; konkrétne v otázke, či doručovanie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikované rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 OZ neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Argumentovala aj uznesením sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, ktoré na dané rozhodnutia v podstatnom odkázala, na základe čoho uzavrela, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Uviedla, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú je to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

3.2. Váda zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) podľa dovolateľky spočíva v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko jeho právne závery v odôvodnení sú v rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Uviedla, že nerozumiem dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárok (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobkyne žalovanému doručoval písomnosť. Odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval poštový podací hárok ako dôkaz o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovaného a zároveň neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobkyňa doručenie do dispozičnej sféry nepreukázala. Žiadala rozsudky súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že keďže žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno k preukázaniu doručenia výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ, obsah samotnej výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je irelevantný, ako aj polemika žalobkyne, či má byť jej obsahom aj upovedomenie spotrebiteľa o možnosti postúpenia pohľadávky. Navrhol dovolanie žalobkyne podľa § 448 CSP zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práva a právom chránených záujmov.

9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

10. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala zmätočné, nekonzistentné a nepredvídateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku, nakoľko právne závery odvolacieho súdu sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Jedná sa o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

11. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. III. ÚS 44/2022) uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných

odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Prítom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2, ods. 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú

všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

16. V prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť (ktorú žalobkyňa naznačuje) predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zrejme podstatné skutkové tvrdenia žalobkyne, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav.

17.1. Súd prvej inštancie k aktívnej vecnej legitimácii žalobkyne najskôr osobitne zdôraznil, že písomná výzva banky dlžníkovi je obligatórnym predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Skonštatoval, že žalobkyňa nepredložila súdu doručenkú, prípadne obálku s doručenkou po vrátení zásielky adresátovi, ktorá by preukazovala doručenie výzvy pred mimoriadnou splatnosťou do dispozičnej sféry žalovaného; z obsahu spisu mal zrejmy iba údaj o odoslaní zásielky žalovanému podľa poštových podacích hárkov. Súd prvej inštancie zreteľne upriamil pozornosť na skutočnosť, že ak mala byť výzvou v zmysle § 53 ods. 9 OZ posledná výzva na zaplatenie z 25. februára 2019, žalobkyňa síce preukázala jej odoslanie žalovanému, ale nepreukázala, že by sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Súd prvej inštancie logicky vychádzal z toho, že pokiaľ aj žalobkyňa v zosplatnení z 27. marca 2019 uviedla, že napriek predchádzajúcim písomným výzvam nebola zo strany žalovaného evidovaná úhrada splatnej pohľadávky zo zmluvy, uvedené konštatovanie v oznámení o zosplatnení úveru nemôže nahradiť skutočné preukázanie doručenia samostatnej výzvy predchádzajúcej zosplatneniu úveru v zmysle § 53 ods. 9 OZ, na základe ktorej by mal veriteľ vyzvať dlžníka na úhradu omeškaných splátok a zároveň ho upozorniť na možnosť zosplatnenia úveru. Reflektujúc na tieto závery ďalej prvoinštančný súd akcentoval, že opomenutím postupu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s ustanovením § 565 OZ, nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čo v spojení s § 39 OZ zakladá neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a teda nedostatok vecnej aktívnej legitimácie žalobkyne. Vychádzajúc z týchto úvah napokon uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala splnenie podmienok, vyžadovaných zákonom pre postúpenie pohľadávky, keď nepredložila súdu žiaden dôkaz preukazujúci doručenie výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ do dispozičnej sféry žalovaného. Nedodržanie zákonom stanoveného postupu znamená, že veriteľ využil právo na zosplatnenie pohľadávky v rozpore so zákonom a na takého zosplatnenie nemožno prihliadať. Následkom neplatného zosplatnenia pohľadávky je neplatné postúpenie pohľadávky na žalobkyňu.

17.2. Odvolací súd podrobne ozrejmil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, zhrnul odvolacie námietky žalobkyne, vysvetlil, akým spôsobom skutkové tvrdenia a argumenty žalobkyne posúdil a aké právne normy aplikoval na zistený skutkový stav. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ako aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) je zrejme, akým spôsobom boli vyhodnotené zákonné predpoklady platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi žalobkyňou a I. O., U.W.. a z toho vyplývajúci nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne. Odvolací súd uvažoval v tom zmysle,

že nepostačuje len akékoľvek odoslanie zásielky, ako to vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/129/2010, 5Cdo/36/2020), keďže rozhodujúce je objektívne hľadisko, teda možnosť adresáta reálne sa oboznámiť s obsahom vôle veriteľa. Až vtedy môžu nastať právne účinky prejavenej vôle. Odvolací súd princíp doručovania právnych úkonov ako podmienku ich účinnosti kvalifikoval tak, že táto vyplýva nielen z § 45 OZ, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Mal za neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Náležite poukázal na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil, ale v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení ťažovať odosielateľa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval za primerané, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

17.3. Odvolací súd mal za nesporné, že žalobkyňa nedoručila do súdneho spisu žiadne písomnosti preukazujúce účinné doručenie výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ žalovanému, nakoľko podacie hárky osvedčujú odoslanie zásielky, nie však jej dôjdenie do dispozičnej sféry adresáta; z uvedeného dôvodu neuplatnil ani zákonom predvídaný spôsob fikcie dôjdenia prejavu vôle podľa § 45 ods. 1 OZ. V kontexte uvedeného logicky dovodil, že veriteľ nerealizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade so zákonom. A keďže ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, a nakoľko v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatnej pohľadávky, jednalo sa podľa odvolacieho súdu o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 OZ. Svoje rozhodnutie založil na zrozumiteľnej argumentácii, že Zmluva o postúpení pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. neplatná pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ, § 525 ods. 2 OZ), ktorý záver zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (sp. zn. 1Cdo/147/2017, 7Cdo/26/2017, 5Cdo/36/2020). Odvolací súd záverom príliehavo objasnil, že neobstoja ani žalobkyňou označené rozhodnutia (2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017, I. ÚS/174/09), ktoré sa vyjadrujú ku skutočnosti, že preukázanie odoslania sa deje predložením podacieho lístka; v prípade, ak sa má preukázať splnenie akejkoľvek podaciej povinnosti postačuje dôkaz o podaní, avšak v prípade doručovania je dôležité, či mal možnosť adresát sa oboznámiť s prejavom vôle, v ktorom prípade je dôkazom o doručení vrátenie neprevzatej zásielky odosielateľovi. Na margo ostatných rozhodnutí odvolacích súdov (11CoCsp/9/2021, 11CoCsp/108/2020) uviedol, že vychádzajú z odlišnej procesnej situácie, kedy žalovaný v rámci svojej procesnej obrany žalobcom predložené listinné dôkazy preukazujúce jeho vecnú legitimitáciu v spore žiadnym spôsobom nepoprel. Odvolací súd fakticky vec zhodnotil tak, že žalobkyňa dôkazné bremeno na preukázanie doručenia (nie odoslania) výzvy-upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ žalovanému neunesla a nedoručením výzvy na plnenie nemohli nastať účinky zosplatenia úveru, v dôsledku čoho bola pohľadávka banky bola nepostupiteľná.

18. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zjavné, ako a z akých dôvodov meritórne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. A keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vytvára v spätosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie organickú a kompletizujúcu jednotu, jeho odôvodnenie spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil

s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobkyňa sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

20. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

21. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

22. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolateľ povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či „doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ“. Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje istú vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v konaní tak, ako ich zistil odvolací súd. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobkyňa sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovaného, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázala poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodiť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárk nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobkyne sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 174/09.

23. Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020; ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzali nižšie súdy pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode

účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 OZ si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“ Za podstatné považoval, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Práve z tejto názorovej línie vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávánú vec; tieto závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobkyne v dovolaní.

24. Rovnako ani v rozhodnutiach najvyššieho súdu (5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005), dovolací súd nevyslovil také právne posúdenie vecí, ktoré by mohlo akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola zase otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týka rozhodnutí sp. zn. 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a I. ÚS 174/09, v nich bola riešená otázka odoslania podania, a nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľky na uvedené rozhodnutia je bez právnej relevancie z hľadiska ňou tvrdeného odklonu.

25. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania a pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchyľil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však žalobkyňa takto nepostupovala a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchyliť, nevymedzila. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchyľil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd opakovane uvádza, že žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie vecí

odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Súd nižšej inšancie však boli názoru, že doručenie výzvy - upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ nemali za preukázané. Ako už bolo vyššie uvedené, dovolateľkou formulovaná právna otázka obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, tvrdí preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak, ako ich zistili sudy nižších inšancií.

26. Dovolací súd ešte v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018) upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v skutkovo a právne obdobných veciach sa predmetnou otázkou dovolací súd zaoberal v celej plejáde vzájomne, na seba nadväzujúcich rozhodnutiach: sp. zn. 5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, v dôsledku čoho je možné v nich vyslovené právne názory považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Vec prejednávajúci senát sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v týchto rozhodnutiach a v okolnostiach posudzovanej veci na ne v celosti poukazuje. Na margo dovolateľkou preferovaného uznesenia sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, podľa ktorého „právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, nie je správny“ dovolací súd, teraz už v kontexte vyššie menovanej recentnej judikatúry najvyššieho súdu uvádza, že povinnosť predložiť vec veľkému senátu (§ 48 CSP) nevzniká, ak senát, nasledujúc ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s iným, ojedinele vysloveným právnym názorom, hoci aj v rozhodnutí toho istého senátu. Z citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023) vo vzťahu k preskúmvanej veci vyplýva, že otázkami nastolenými dovolateľkou v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 432 ods. 1 CSP sa dovolací súd zaoberal a zaujal k nim jednotné stanovisko (rozhodovacia prax dovolacieho súdu už viacej nie je rozdielna). Vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu tak zdieľa názor súladný s absolútne väčšinovým názorom praxe dovolacieho súdu, že predloženie samotného podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom.

27. Názor dovolacieho súdu neboli spôsobilé zmeniť námietky žalobkyne ohľadom procesnej pasivity žalovaného, nakoľko to bol práve žalovaný, ktorý v odpore proti platobnému rozkazu od začiatku spochybňoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne a iniciatívne navrhol vykonanie dokazovania k doručovaniu výzvy pred zosplatením.

28. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

29. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.